

Kirkjumenn vóru komnir saman á Veggjunum at práta um veðrið og skipini. Teir sóu eisini skipið reka suður millum oyggjarnar, men stóðu hjálparleysir

roynd, sum hevði gjørt skipið lamið, og sum eitt hjálparleysið vrak slept í leyst aftur eina løtu, fyrri tess betur at fanga tað aftur og geva tí monusting. Ja, havið er lúrið. Eftir eystfallinum kom tað rekandi viljaleyst suður gjøgnum fjørðin. Í kikara sóu vit, hvussu vord-ið var: alt í einum hurlivasa, bond og endar slongdust higar og hagar, skipið hevði væl av slagsíðu til bakborðs, men lá upp í vindin, á dekkinum sløddist órudd allar stöðir. Fólk sást einki, men tað reykt. Meðan vit so standa og hyggja mest sum niður yvir skipið, sum av teim veldugu breiðu dyn-ingum verður blakað aftur og fram eins og var tað ein bordabátur, koma trí óføri suður gjøgnum fjørðin - skipið lá nú nógv undan alduni. Tað fyrsta kastar afturendan upp í loft, men tað liggur sum flesin, komið fram um tvørs brýtur tað tvørtur um bátn frá báðum síðum og fyllir hann framman, so forendin fer langt niður, nú er annað ólögð undir hekkuni, skumpar av grimd upp frameftir undir ta søkkandi skútu og gevur henni tað drepanið skumpið framyvir, so hon eftir høvðinum hvørur í dýpinum. Eitt puff úr skorsteininum var tað síðsta vit sóu... Triðja ólögð kom bert fyrri at leggja síðstu hond á hesa havsins ógerð, ella breyt tað bert fyrri at káva burtur tey síðstu sporini av hesum oyðingarverki? Ja, havið skavar skjótt burtur misgerðir sínar og sigur ikki frá. Tær næstu aldurnar sóu út, sum vistu tær einki ilt at siga. Høvdu vit ikki staðið og hugt at, var sorgarleikurin ókendir, men vit stóðu

hjálparsir, umgyrdir av brimi», skivur Símun Hansen.

Fugloyingar stóðu hjálparleysir. Tað var jú ódn í brimi, og tað var tí ikki hugsingur um at skjóta bát.

Nógv flotnaði upp av »Sauternes«, harimillum tveir bjargingarflakar, fimm mans komu sær upp á annan og triggir á hin. Har vóru ljósglæmur at siggja, og tær komu óivað frá teimum lýsandi bjargingarvestunum, sum fólkid var í. Tann størri flakin visti seg at flóta ógvuliga lágt í sjónum og fór mest sum eftir streyminum, meðan hin, ið fleyt høgt í sjónum, mest fór undan vindinum. Hann fór inn undir Svinoyinna. Henry Mellemegaard var staddur har yvir á Eiðinum júst tá. Hann var sjálvur triði, sum farin var frá húsum, tí teir høvdu hoyrt fugloyingar boðað frá í radiotelefonini, at eitt skip við ongari maskinu var komið rekandi suður ímóti Sundagrynnuni.

Svinoyingar vistu, at »Sigurfarið« var á veg úr Aberdeen til Føroyar, og var tað nú hon, sum var stödd í havsneyð, máttu teir royna at bjarga teimum. Tí fór Henry sjálvur triði frá húsum yvir á Svinoyareidið. Skip sóu teir einki, men fyrri at siggja betur fóru teir norður á Heyggi, og tá kom undan Heygnum ein bjargingarflaki við trimum monnum rekandi inn ímóti Eiðinum. Teir royndu at fylgja við honum suðureftir, men tá ið flakin kom inn ímóti Høgklett - ella lend-ingini, kom eitt brot, sum hálvdi hann runt, og tá ið avfjarðaði, var eingin maður at siggja. Eina løtu seinni kom ein maður upp hinumegin við Høgklett, men

tað sást, at hann var deyður. Tá ið teir komu í urðina, mistu teir hann burtur og sóu hann ongantíð aftur.

Tá ið svinoyingar seinni komu yvir á aftur á Eiðið, var flakin brotin upp á land, men hann var brotnaður og fór avstaðaftur. Teir stóðu nú her yviri, tað sum eftir var av degnum, men einki var at siggja.

Hin flakin fór suður ígjøgnum Svinoyarfjörð. Hann fór við streyminum miðskeiðis suðureftir og hevði einki við land at gera. Ljósglæmurnar sóust á Kirkju inntil hann kom suður yvir Berg, og har var slætt. Hann gekk so undir Posaklett og gekk eisini leysur av landi har. Nú kyrraði so mikið í sjónum, at fugloyingar hildu tað var líkindi hjá stórum báti at fara at royna at bjarga, men radiotelefonin hevði avmarkaða senditíð, sum hervaldið hevði ásett, og eingin senditíð var henda seinna-partin. Men so dygt tók hesin sorgarleikur fugloyingum, at teir kortini fóru í telefonina og søgdu frá vanlukkuni, sum hend var, og bjargingarflakunum, sum fóru suðureftir. Bodini hoyrdust í Svinoy, og tey hoyrdust eisini aðrastaðni í Norðoyggjum, tí sýslumaðurin heitti á Kaj Johannesen um at fara við motorbátinum »Skagen« sum var 16 tons, at vita, um nakað gjordist.

Kaj og bróðir hansara Andreas hildu, at teir skuldu royna at fara, hóast lítið var eftir av degnum, og veðrið var ógviliga ringt. Tað var so heppið, at tað vóru bara 40 farnar út til bátn, har hann lá fyrri fortøying. Teir sluppu umborð og fóru so. Tá ið teir komu yvir á

Sundaberg, var eystfallið liðugt. Tá vóru mest eyst-falskyrrindir, og tað var komið fram ímóti skýming. Teir sigldu tvær ferðir millum Havnartanga á Svinoyinni og Sundaberg, men tá ið tað har vendi norður móti kvöldi, var einki at hugsa um at vera har ella at fara norður í Svinoyarfjörð. Tað var ringari veður enn so. Tað visti seg, sum alt gekk saman. Brim frá báðum londunum út á Svinoyarfjörð.

Um nakað kundi vera farið suðurum eftir eystfallinum har, áðrenn teir komu har yvir, dugir Kaj ikki at siga, men tað er ikki óhugsandi, og hann heldur, at tað sum varð funnið í Lørvíksfyrði dagin eftir, kann vera farið suður gjøgnum Svinoyarfjörð tann seinna-partin.

Ein sundabátur fann dagin eftir líkið av einum manni eysturi í Svinoyarfyrði. Trý lík vóru sama dagin eftir funnin í Lørvíksfyrði og førd til Klaksvíkar. Tilsamans vóru líkini av seks monnum funnin, og vóru tey grivin í Klaksvíkar kirkjugarði. Teir vóru kaptynurin Parris, triggir matrósar úr handilsmarinuni og tveir matrósar úr Royal Navy. Annar at Ross. Kona hansara kom í 1947 til Føroyar og setti ein stein á grovína hjá manninum, og nú hevur hon verið aftur og sett ein nýggjan stein.

Captain G. A. Parris hevði andsvarið fyrri øllum vorum, sum sendar vóru úr Leith til herliðið í Føroyum. Hann vildi sjálvur fara til Føroyar at kanna, hvussu vorurnar og harimillum ikki minst kjótið varð viðfarið, frá tí tað fór av goymsluni í Leith, til tað kom á goymsluna í Føroyum.

Jólaskipið funnið

Turið Kjølbro

Fyri tveimum vikum síðani funnu menn umborð á vaktarskipinum Tjaldriðum jólaskipið. Tað var tíðliga í summari, at leitingin eftir jólaskipinum kom uppá tal. Vaktar- og Bjargingartænastan hevur regluligar venjingar við sjókaganum, og eftir áheitan skipaði Tjaldrið eina venjing á Fugloyarfyrði, har jólaskipið sakk á sinni. Vaktarskipið leitaði á uppgjvnu posisjónini, men til fánýtis. Leitingin var síðani avblást, men aftaná at hava fingið aðrar upplýsingar, var ein leiting gjord afturat. Og tá bar betur til.

Skipið, sum hevur ligið á havsins botni í nærum seksti ár, er illa farið. Á

upptøkunum, ið gjørdar eru við sjókaganum, sæst forskipið, kúgvaeysu, pullartur og annað, men navnið á skipinum sæst ikki.

Sauternes liggur á 84 metra dýpi. Skipið er funnið vestantil á Fugloyarfyrði, eitt sindur frá leiðini, har menn síðan hava hildið uppá, at tað sakk. Vaktar- og Bjargingartænastan ger ikki meir við leitingina, men metir uppgávuna at vera avgreidda.

Annars høvdu bretar ætlanir um at koma til Føroya í summari at leita eftir skipinum. Henda ætlanin var tó av ongum. Sum skilt vóru hetta fólk, sum hava tilknytið til herin.

Klokkan umborð á Sauternes funnin á havsins botni nærum 60 ár eftir, at skipið sakk. Myndin er tikin við sjókaganum umborð á Tjaldriðum

Um onnur ferðafólk vóru við, veit eingin at siga, men helst hava tey bara verið nøkur fá, tí troppaskipið røkti ta uppgávuna. Mannskapið við fólkinum, sum røkti kanónina og maskinbyrsur, kann mestast at hava verið umleið 25-30.

»Kerrera« - trolarin, sum fylgdi »Sauternes« - kom á Havnina 8. desember. Hann hevði fingið stóran skaða á brúnna, men fólkid hevði tað gott.

Dagin eftir vóru nakrir motorbátar úr Hvannasundi og sigldi yvir í Svinoyarfjörð at vita, um nakað sást til bjargingarflakar. Eingin var at siggja. Men har rak nógv, sum var flotnað upp av skipinum, og bar boð um, at ein vanlukka var hend. Ein bátur fann eisini líkið av einum manni.

Tað hendi eisini annar stóruskaði í Føroyum í hesi ódnini. Á Skálafyrði slitu sjei skip, sum lógu fortayað á fjørðinum, og fóru á land. »C. & M. Slater« á Strandalandinum, »William Martin« í Saltneis, »Columbus«, »Lizzie« og »Galathea« í Runavíkini, meðan

»Austerlitz« hekk føst í kaybátanetinum.

Á Fuglafyrði fóru »Columbus«, »Bearnaise« og »Boðasteinur« á land.

Fleiri av skipinum fingi so stóran skaða, at menn hildu tey vera vrak, men øll komu tey aftur í sigling.

Hesar keldur hevur N.J. Arge brúkt:

Hans Jakup Matras, Viðareiði

Jógvan Lydersen, Kirkju Kaj Simonsen, Kirkju Kaj Johannesen, Klaksvík

Henry Mellemegaard, Tórshavn

Norðlýsið 22.12.52

Dimmalætting 10.12.41

Haakon Hansen, fyrrv. sýslumaður, Tórshavn

Tingakrossur 10.12.41

Meteorologisk Institut, København

PRO: Lovat Scouts, War Diary

Fútin: Dagbók (»Krigshendingar«)